

NYHETER OM EU

NYHETSREVY FRÅN FOLKRÖRELSEN NEJ TILL EU ■ AUGUSTI 2008

Lissabonfördraget sätter den nationella demokratin ur spel

EU-parlamentets makt ökar kraftigt med Lissabonfördraget. Det direktvalda parlamentet blir i det närmaste en med ministerrådet jämställd part i unionens lagstiftningsprocedur. Många ser positivt på denna utveckling. LO:s styrelse skriver i sitt yttrande över Lissabonfördraget att det är "ett stort framsteg". Den underliggande tankebanan är att när EU-parlamentet utrustas med mer makt blir EU mer demokratiskt. Det är skevt tänkt. Lissabonfördraget innebär att EU-parlamentets lagstiftningsmakt tillsammans med ministrarna i rådet, så kallat medbeslutande, utsträcks till 48 nya områden. Däribland avgörande delar av EU-politiken som jordbruk, utrikeshandel, juridiskt samarbete, straffrätt, regionalpolitik, gränskontroller, invandring, asyl, Europol och en större del av EU:s budget.

Med Lissabonfördraget omfattar EU-parlamentets rätt till medbeslutande sammanlagt 86 områden. Det så kallade medbeslutandeförfarandet byter namn till det ordinarie lagstiftningsförfarandet. Enligt Elmar Brok från den kristdemokratiska partigruppen i EU-parlamentet kommer det ordinarie lagstiftningsförfarandet att gälla i 95 procent av all lagstiftning i EU. Nästa EU-parlament, som väljs i juni 2009, kommer om Lissabonfördraget vinner laga kraft att få ett avgörande inflytande i nästan alla frågor där EU har befogenhet att lagstifta. Då tas ett jättekliv i en stegvis förvandling av EU-parlamentet från en tandlös diskussionsklubb till en federalt organiserad och mycket inflytelserik (med)lagstiftande församling. Innebär det att EU blir mer demokratiskt? Formellt sett ja. I verkligheten nej. Det finns en mängd objektiva faktorer som gör att det inte går att förvandla

EU till en fungerande parlamentarisk demokrati.

Om människor ska kunna påverka de beslut som fattas är det naturligtvis nödvändigt med demokratiska institutioner – men det är inte tillräckligt. Den parlamentariska demokratin i ett land som Sverige bygger på att medborgarna upplever Sverige som ett naturligt område att besluta över. Vi har samma språk och kultur, vi har gemensamma media, politiska partier, organisationer och debatter når ut över hela landet. Inom EU saknas allt detta. Och så kommer det att förbli, åtminstone under överskådlig tid. I andra ordalag; EU-systemet saknar ett EU-folk. Och folkstyre utan folk blir bara styre, har den danske författaren Ebbe Reich påpekat. Ett annat problem är avståndet mellan folket och de folkvalda. Med Lissabonfördraget representerar varje EU-parlamentariker 657.200 invånare. Svenska riksdagsledamöter representerar 25.788 invånare. Skillnaden är ett monumentalt och oreparerbart demokratiskt underskott. Om riksdagens ledamöter skulle representera lika många invånare som EU:s parlamentariker skulle den svenska riksdagen bestå av knappt 14 ledamöter. Det skulle öka effektiviteten, men naturligtvis vara förödande för demokratin. I riksdagen företräds knappt nio miljoner svenskar av 349 ledamöter, i unionsparlamentet av 19 (20). Det betyder att stora befolkningsgrupper är orepresenterade i EU-parlamentet. Under innevarande mandatperiod är samtliga sju riksdagspartier även representerade i EU-parlamentet, men två med bara en ledamot vardera. Och Sverige är inte EU:s minsta land. I Danmark och Finland är flera folketings- och riksdagspartier orepresenterade i EU-parlamentet.

EU-parlamentet, som fattar de flesta av sina beslut med enkel majoritet, kommer att fullständigt domineras av de största medlemsländerna. Parlamentet kommer efter valet 2009 att ha 751 medlemmar. Av dessa besätter de sex största länderna (Tyskland, Frankrike, Storbritannien, Italien, Spanien och Polen) tillsammans 421 platser, de övriga 21 länderna således tillsammans 330 varav Sverige 20. En enkel majoritet motsvarar 376 ledamöter. Slutsats: EU kan inte demokratiseras. Naturligtvis kan man skriva teoretiska konstitutioner för en europeisk federation som uppfyller de flesta tänkbara skrivbordskrav på demokrati. Men att skriva en författning som rymmer dessa inslag är inte det samma som att upprätta en fungerande demokrati. Det enda som händer om EU "demokratiseras", dvs. att EU-parlamentet får utvidgade lagstiftande befogenheter, är att den nationella demokratin i medlemsstaterna sätts ur spel. Den folkvalda riksdagen förvandlas till en sockenstämma som bara sitter och klubbar vad överheten i Bryssel har bestämt. Dessutom: Med Lissabonfördraget är de små länderna överrepresenterade till följd av principen om degressiv proportionalitet. Sverige som har 1,8 procent av EU:s befolkning får 2,7 procent av platserna i parlamentet. Tyskland får 12,8 procent av platserna, men har 16,7 procent av befolkningen. I ett "demokratiserat" EU är det inte särskilt demokratiskt att de befolkningsrika länderna, framför allt Tyskland, har sämre representation än de mindre, typ Sverige. En verklig europaparlamentarism skulle, något tillspetsat, kosta de sista resterna av nationell suveränitet för medlemsstater med färre än 80 miljoner invånare.

Hemliga experter styr EU:s arbetsrätt

Vilka har makten över EU:s arbetsrättslagstiftning? Deltagarna i de expertgrupper som förbereder EU-lagstiftningen är ofta hemliga, enligt LO-tidningens nätupplaga.

Över 50.000 representanter sitter i de expertgrupper som EU:s kommissionärer anlitar för att förbereda EU-lagstiftningen. I de expertgrupper som har redovisat deltagarna har näringslivets representanter klar majoritet, medan fackföreningar, ideella organisationer och samhällsrepresentanter ibland saknas.

Vilka som har störst inflytande i den grupp som förbereder EU:s arbetsrättslagstiftning är okänt. Deltagarna har inte offentliggjorts.

Skärpta regler för brittisk minimilön

Den brittiska regeringen tänker förbjuda arbetsgivarna att räkna in dricks och serviceavgifter när man ska leva upp till den lagstadgade minimilönen på 65–70 kronor i timmen.

Det beskedet välkomnas av de brittiska facken inom servicesektorn och av centralorganisationen TUC, rapporterar BBC.

Hittills har den brittiska lagen medgivit att dricks och serviceavgifter räknas in i löneunderlaget. Det har inneburit att flera anställda, framför allt inom restaurangnäringen, haft ordinarie timlöner under den förskrivna miniminivån på 5,52 pund.

Den 1 oktober höjs minimilönen till 5,73 pund vilket motsvarar närmare 70 kronor.

Irländarna håller fast vid sitt nej

Tre fjärdedelar av irländarna är emot en ny folkomröstning om Lissabonfördraget. Det visar en opinionsundersökning från tankesmedjan Open Europe.

71 procent av irländarna är emot en ny folkomröstning om EU:s nya fördrag. 24 procent vill folkomrösta igen.

52 procent anger att de skulle rösta nej i en andra folkomröstning. 32 procent skulle rösta för Lissabonfördraget.

67 procent av irländarna anser att EU:s politiker inte respekterar Irlands nej-röst.

Open Europe är en EU-skeptisk brittisk tankesmedja. Det oberoende undersökningsföretaget Red C genomförde undersökningen. Drygt 1.000 personer tillfrågades.

Irländarna röstade nej till Lissabonfördraget i en folkomröstning den 12 juni 2008. Då röstade 53,4 procent nej till Lissabonfördraget. 46,6 procent röstade ja.

Frankrike deltog i folkmord

Frankrike deltog i planeringen av folkmordet i Rwanda 1994 och även i själva dödandet av människor. Det hävdas i en rapport som Rwandas regering har offentliggjort.

”Franska styrkor mördade tutsier/.../ Franska styrkor begick våldtäkter mot överlevande tutsier”, heter det i den 500 sidor långa rapporten.

Där namnges franska politiker och militärer som Rwanda bör ställa till svars för brotten, bland dem den avlidne förre presidenten Francois Mitterrand och förre premiärminister Dominique de Villepin.

I folkmordet dödades omkring 800.000 människor, främst tutsier, på några månader.

Rwanda har tidigare anklagat Frankrike för inblandning i folkmordet, något som Frankrike förnekar.

Dagstidningen Le Monde skriver i en kommentar att Frankrike ”inte kan vägra att ta till sig de fruktansvärda redogörelserna från Rwanda med motiveringen att dess ledare hade lovvärda avsikter”.

Tories leder i Storbritannien

Vore det val skulle David Cameron och hans konservativa Tories ta hem en jordskredsseger i Storbritannien.

Tories fick i juli 45 procent i en mätning som utfördes av opinionsinstitutet Yougov. Långt därefter återfinns Labour, som fick 26 procent i opinionsmätningen. Liberaldemokraterna fick 17 procent, medan 12 procent av brittena väljer att rösta på andra partier.

Labours ledare Gordon Brown har efter de dåliga siffrorna i opinionsmätningarna fått utstå allt kraftigare kritik och

krav på att han ska avgå som premiärminister över Storbritannien.

Den allt hårdare pressen på Gordon Brown kommer efter att Labour förlorat flera lokal- och så kallade fyllnadsval de senaste månaderna.

Återkommande rapporter i flera medier talar om ett växande missnöje bland Labourledamöter i parlamentet som vill se en ny partiledare redan i höst.

Rekordhög inflation i euroområdet

Inflationstakten i euroländerna steg i juli till den rekordhöga nivån 4,1 procent. Det visar statistik från Eurostat. I juni var inflationen i euroområdet 4,0 procent. Ekonomer hade räknat med en uppgång till just 4,1 procent, till följd av högre mat- och energipriser. Noteringen på 4,1 procent är den högsta sedan mätningarna startade 1997.

Slovakien inför euron vid årsskiftet

Den 1 januari 2009 byter Slovakien sin koruna till euro. Landet blir då det 16:e landet att införa EU-valutan.

Nyligen godkände medlemsländernas finansministrar EU-kommissionens förslag om att Slovakien ska införa euron.

För att ett land ska få ansluta till euron krävs att det uppfyller de så kallade konvergenskriterierna. De innebär att landet ska visa upp varaktigt stabila priser, stabil växelkurs gentemot euron, ”sunda” offentliga finanser samt låga räntor. Landet måste även ha en lagstiftning som överensstämmer med EU-rätten. Bland annat ska centralbanken vara helt oberoende av de demokratiska församlingarna.

Brittisk ekonomi under EU-lupp

Storbritannien ska ställas under övervakning, föreslår EU-kommissionen.

Orsaken är att landet snabbt är på väg mot ett – med EU:s mått mätt – alltför stort budgetunderskott.

Den brittiska ekonomin har stadigt försämrats sedan 2002. Kommissionen vill nu se åtgärder från London, annars kommer EU att rekommendera vad som behöver göras.